

Čj. UOOU-03141/14-34

ROZHODNUTÍ

Předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů, jako odvolací orgán příslušný podle § 2, § 29 a § 32 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a podle § 10 a § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl dne 5. září 2014 podle § 152 odst. 5 písm. a) a podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů čj. UOOU-03141/14-19 ze dne 26. června 2014, **se** na základě rozkladu účastníka řízení společnosti MSC MONEY SERVICE CORPORATION a.s., se sídlem Hybešova 200/6, 779 00 Olomouc – Hodolany, IČ: 28574010, **mění** tak, že v textu výroku napadeného rozhodnutí se z výčtu seznamu osob, jejichž osobní údaje byly zveřejněny bez souhlasu subjektu údajů, vypouští jméno pana ... a dále se mění celkový počet klientů, kteří souhlas s uveřejněním svého jména a dalších osobních údajů nedali, z čísla 354 na číslo 353; **ve zbytku se rozhodnutí potvrzuje.**

Odůvodnění

Správní řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., ve věci zpracovávání osobních údajů bez prokazatelného souhlasu adresátů, bylo zahájeno oznámením Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) o zahájení správního řízení čj. UOOU-03141/14-5 ze dne 1. dubna 2014, které bylo účastníkovi řízení, společnosti MSC MONEY SERVICE CORPORATION, a.s., se sídlem Hybešova 200/6, 779 00 Olomouc – Hodolany, IČ: 28574010, doručeno dne 1. dubna 2014. Podkladem pro zahájení správního řízení byla stížnost redaktorky MF Dnes, že účastník řízení na své internetové stránce uveřejňuje seznam neplatících klientů v rozsahu jméno, příjmení, datum narození a bydliště klienta. Součástí oznámení o zahájení správního řízení byla též výzva, aby účastník řízení předložil listiny dokládající právní tituly ke zpracování osobních údajů 363 fyzických osob, jejichž osobní údaje byly uveřejněny na webové stránce účastníka řízení.

Ze spisového materiálu vyplývá, že účastník řízení zveřejnil na své webové stránce, v rubrice neplatící klienti, a to nejméně v časovém období od 25. března do 31. března 2014, osobní údaje 363 fyzických osob, v rozsahu jméno, příjmení, rodné číslo a název obce, kde mají tyto osoby trvalý pobyt.

Dne 3. června 2014 účastník řízení doručil v digitalizované podobě na CD kopie klientských smluv svých klientů, kteří na základě smluv o půjčce obdrželi od účastníka řízení půjčku, a společnost za nimi eviduje dlužné částky.

Na základě podkladů shromážděných v rámci správního řízení vydal správní orgán prvního stupně dne 26. června 2014 rozhodnutí čj. UOOU-03141/14-19, v němž dospěl k závěru, že účastník řízení jako správce osobních údajů v souvislosti se zpracováním osobních údajů uvedených osob, zveřejněním osobních údajů těchto fyzických osob prostřednictvím svých webových stránek na internetové adrese <http://www.mscorp.cz/>, porušil povinnost stanovenou v § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., čímž spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, za což mu byla v souladu s § 45 odst. 3 téhož zákona uložena pokuta ve výši 350.000 Kč a dále mu byla uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

Správní orgán prvního stupně uvedl, že z předložených klientských smluv je patrné, že pouze v devíti případech z celkového počtu 363 klientů byl udělen předchozí souhlas se zveřejněním osobních údajů klienta v případě, že se dostane do prodlení se splácením úvěru a tento souhlas byl udělen i na dobu, ve které byly tyto osobní údaje zveřejněny. Zbylých 354 smluv s klienty tento souhlas se zveřejněním osobních údajů v případě prodlení se splácením úvěru neobsahují, případně nebyl souhlas účinný v době zveřejnění těchto údajů o klientovi.

Dle správního orgánu prvního stupně nebyly pro zpracování osobních údajů klientů účastníka řízení bez jejich souhlasu naplněny všechny podmínky stanovené v § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť toto zveřejnění je v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života. Správní orgán prvního stupně dále uvedl, že bez ohledu na to, zda je fyzická osoba skutečným dlužníkem účastníka řízení či nikoliv, je zveřejňování osobních údajů bez souhlasu subjektů těchto údajů v souvislosti se vznikem pohledávek nepřijatelným zasahováním do soukromí osob. Správní orgán prvního stupně rovněž poukázal na skutečnost, že v důsledku zveřejnění osobních údajů klientů v souvislosti s neplacením úvěru na webových stránkách účastníka řízení, tedy na internetu, kde se pohybuje neomezený počet osob, došlo k následku, který nelze zpětně žádným způsobem napravit ani nelze tento již způsobený zásah omezit.

Právní řád podle správního orgánu prvního stupně účastníkovi řízení nabízí dostatečné prostředky k ochraně jeho práv v případě neuhrazení jeho pohledávek za strany klientů, a to včetně následného výkonu případného soudního rozhodnutí. Mezi prostředky vymáhání pohledávek však rozhodně nepatří zveřejňování seznamu dlužníků. Zákon rovněž neumožňuje, aby tímto způsobem (zveřejňováním osobních údajů neplaticích klientů) věřitel „hledal“ další věřitele za účelem společného vymáhání pohledávky za neplaticím klientem.

Výši sankce správní orgán prvního stupně odůvodnil přitěžující skutečností, že zveřejněním osobních údajů o dluhu dochází k závažnému zásahu do soukromí subjektů údajů, a tento zásah je nevratný. Dále jako k přitěžující okolnosti přihlédl k tomu, že ke zveřejnění došlo prostřednictvím internetu, k většímu počtu dotčených osob a k tomu, že si účastník řízení musel být vědom neoprávněnosti svého jednání, neboť v aktuálních vzorech smlouvy je souhlas se zveřejněním obsažen. Jako k polehčujícím okolnostem poté přihlédl k tomu, že účastník řízení osobní údaje ještě v průběhu správního řízení z internetu odstranil.

Rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne, tj. 26. června 2014 a ve stanovené lhůtě byl dne 14. července 2014 Úřadu doručen rozklad účastníka řízení. V rozkladu účastník řízení uvedl, že při zveřejňování osobních údajů svých klientů postupoval jako řádný hospodář a že skutečnost zveřejňování osobních údajů svých klientů před svými klienty nijak „netajil“. Dále účastník řízení konstatoval, že klienti měli možnost požádat o vysvětlení zveřejnění svých osobních údajů a zároveň o jejich výmaz. Účastník řízení nepovažuje své chování vůči neplaticím klientům za nátlakové, neboť dlužník má povinnost uhradit úvěr

a musí si být vědom všech následků v případě nehrazení splátek. Smyslem uveřejnění seznamu klientů s drobnými dluhy bylo podle účastníka řízení tyto pohledávky veřejně nabídnout k odkoupení společnostem, které se zabývají vymáháním pohledávek. Dle účastníka řízení je běžné, že je „balík“ dlužníků odkoupen věřitelem. Účastník řízení též zmiňuje možnost, že by se touto cestou dozvěděl o případných dalších věřitelích některých dlužníků a mohli tak společně podat např. návrh na oddlužení, popř. svou pohledávku jinak řešit. Klienti byli dle účastníka řízení ihned po uhrazení dlužné částky ze seznamu dlužníků vymazáni a záložka obsahující seznam dlužníků na webové stránce účastníka řízení byla podle účastníka řízení pravidelně každý měsíc aktualizována.

Podle účastníka řízení klienti ve všech předložených klientských smlouvách souhlasili se zpracováním osobních údajů v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., proto nesouhlasí s tvrzením, že by zveřejňoval osobní údaje svých klientů protiprávně. Účastník řízení tvrdí, že osobní údaje neplatících klientů uveřejňoval v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

Účastník řízení rovněž nesouhlasil s výší uložené pokuty, která je podle jeho názoru nepřiměřeně vysoká a v konečném důsledku by se stala jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti a navrhl, aby bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně čj. UOOU-03141/14-19 ze dne 26. června 2014 zrušeno v plném rozsahu.

Odvolací orgán přezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu, včetně procesu, který předcházelo jeho vydání a dospěl k následujícím závěrům.

Úvodem konstatuje odvolací orgán, že se s argumentací účastníka řízení již v napadeném rozhodnutí vyrovnal správní orgán prvního stupně a souhlasí s jeho závěrem, že účastník řízení porušil povinnost uloženou v § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., tj. povinnost zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny a k jinému účelu jen v mezích ustanovení § 3 odst. 6 tohoto zákona, nebo pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas, čímž spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb.

Zveřejňování osobních údajů je jednou z forem zpracování osobních údajů dle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. Zveřejněným osobním údajem je dle ustanovení § 4 písm. l) zákona č. 101/2000 Sb. osobní údaj zpřístupněný zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu. Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. stanoví, že zpracovávat osobní údaje lze pouze se souhlasem subjektu údajů. Výjimky z této zásady jsou obsaženy v § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb.

Účastník řízení ve svém rozkladu opírá zveřejňování osobních údajů svých klientů o ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., tedy nezbytnost ochrany svých práv a zájmů správce. Toto ustanovení ovšem rovněž dále stanoví, že takové zpracování osobních údajů nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu soukromého a osobního života. Vzhledem k této skutečnosti není uvedená výjimka uveřejňování osobních údajů bez souhlasu subjektu údajů na daný případ aplikovatelná, neboť zveřejněním osobních údajů dlužníků jsou porušována ustanovení článku 10 odst. 1 až 3 Listiny základních práv a svobod. Nelze argumentovat skutečností, že účastník řízení tímto způsobem hájí své oprávněné zájmy, protože, jak již uvedl správní orgán prvního stupně, k vymáhání svých pohledávek měl účastník řízení dostatek prostředků z oblasti soukromého práva.

Zveřejnění osobních údajů dlužníků není dle odvolacího orgánu legální formou vymáhání dluhu. Jedná se o uveřejnění osobních informací o dlužníkovi, které mohou být uveřejněny správcem těchto údajů jen v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., tedy se souhlasem dlužníka, případně bez jeho souhlasu za dodržení zákonem daných podmínek. Nedodržení této povinnosti představuje hrubý a nepřipustný zásah do soukromí osob, v důsledku kterého

může dojít k poškození dobrého jména takové osoby v mnoha dalších vztazích, a to jak soukromoprávních, tak i veřejnoprávních. Je též třeba brát na zřetel skutečnost, že klient se může stát neplaticím klientem pod vlivem různých okolností, se kterými nemohl při podpisu smlouvy o úvěru kalkulovat.

Věřitel v daném případě uveřejnil osobní údaje svých dlužníků, ke kterým je oprávněnou osobou ze závazkově-právního vztahu pouze on, na svých webových stránkách v rubrice „neplaticí klienti“. Tyto osobní údaje tak byly snadno přístupné každému uživateli internetu, tedy i jiným osobám než oprávněné osobě - věřiteli. Účastník řízení ve svém vyjádření ze dne 23. května 2014 argumentuje, že zveřejněním seznamu svých neplaticích klientů sledoval možné odkoupení pohledávek dlužníků od potenciálních zájemců. Takový postup ovšem zákon č. 101/2000 Sb. neumožňuje a v žádném případě nelze toto protiprávní jednání účastníka řízení vydávat za jednání spojené s péčí řádného hospodáře, jak ho účastník řízení nazývá ve svém rozkladu proti rozhodnutí orgánu prvního stupně. Skutečnost, že účastník řízení neuváděl výši dlužné částky, nelze pokládat za polehčující okolnost.

Jak dále vyplývá z tvrzení účastníka řízení v jím podaném rozkladu, přestože klienti, kteří uhradili dlužnou částku, byli ihned po uhrazení dlužné částky ze seznamu dlužníků vymazáni, záložka obsahující seznam dlužníků na webové stránce účastníka řízení byla aktualizována pouze jednou měsíčně a tudíž po uhrazení částky a před aktualizací tohoto seznamu neplaticích klientů uveřejňovaného na internetových stránkách účastníka řízení, mohlo dojít ke skutečnosti, že klient byl označován za neplaticího, přestože již danou částku uhradil.

Dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., lze zpracovávat osobní údaje pouze v souladu a s účelem, k němuž byly shromážděny a k jinému účelu jen v mezích ustanovení § 3 odst. 6 tohoto zákona nebo pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas. Je povinností účastníka řízení prokázat, že mu byl předem dán souhlas s uveřejňováním osobních údajů jeho klientů. Účastník řízení v tomto případě doložil vzorovou klientskou smlouvu, kde je v bodě č. 11 v posledním odstavci stanoveno, že zájemce prohlašuje, že správce je oprávněn zveřejnit zájemce na svých webových stránkách v případě nesplácení poskytnutého úvěru řádně a včas, a to jeho jménem a příjmením, městem pobytu a datem narození. Tato vzorová smlouva ovšem nebyla použita ve všech případech, kdy vznikl závazkově-právní vztah ze smlouvy o úvěru mezi klientem a účastníkem řízení.

Správní orgán prvního stupně uvádí, že z předložených klientských smluv je patrné, že pouze v devíti případech (resp. jak následně zjistil odvolací orgán, v deseti případech, neboť dodatečně byl účastníkem řízení doložen souhlas klienta ...) z celkového počtu 363 klientů byl udělen předchozí souhlas se zveřejněním osobních údajů klienta v případě, že se dostane do prodlení se splácením úvěru a tento souhlas byl udělen i na dobu, ve které byly osobní údaje klienta zveřejněny. Ostatních 353 smluv s klienty tento souhlas se zveřejněním osobních údajů v případě prodlení se splácením neobsahuje, případně nebyl souhlas účinný v době zveřejnění těchto údajů o klientovi. Ze spisového materiálu vyplývá, že z této skupiny 353 klientů nebyl u 12 z nich účastníkem řízení doložen žádný souhlas se zpracováním osobních údajů, u 186 klientů byl sice doložen souhlas se zpracováním osobních údajů, ten se ale nevztahoval na zveřejnění osobních údajů klienta v případě, že se dostane do prodlení se splácením úvěru a byl udělen pouze na dobu určitou, která během zveřejnění tohoto seznamu klientů již uplynula. U zbylých 155 klientů byl doložen souhlas se zpracováním osobních údajů, který byl účinný v době zveřejnění osobních údajů, ale nevztahoval se na zveřejnění osobních údajů klienta v případě, že se dostane do prodlení se splácením úvěru. Tato skutková zjištění shledal odvolací orgán správná, což znamená, že se neprokázalo tvrzení účastníka řízení, že by jednotlivé osoby souhlasily se zveřejněním svých osobních údajů.

Je tedy prokázáno, že účastník řízení spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. zpracováním osobních údajů v rozsahu nebo způsobem, který

neodpovídá stanovenému účelu a bez prokazatelného souhlasu adresátů, neboť ve 353 případech ke zveřejnění osobních údajů svých klientů v souvislosti s prodlením se splácením úvěru účastník řízení oprávněn nebyl.

Odvolací orgán v rámci šetření postupu správního orgánu prvního stupně a příslušného spisu o správním řízení zjistil, že účastník řízení dosud nedoložil kopii klientské smlouvy s klientem, panem ..., opravňující účastníka řízení k uveřejnění jména klienta ve veřejném seznamu dlužníků na svých internetových stránkách. Odvolací orgán proto vyzval účastníka řízení, aby zmíněnou skutečnost doložil, což účastník řízení učinil svým dopisem ze dne 6. srpna 2014, jehož přílohou byla kopie klientské smlouvy, která požadovaný souhlas klienta s uveřejněním jeho jména v seznamu dlužníků obsahuje.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení doložil souhlas svého klienta – ... s uveřejněním svého jména a dalších osobních údajů ve veřejném seznamu dlužníků na internetových stránkách účastníka řízení, nemůže být jméno tohoto klienta uvedeno ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který obsahuje jména klientů, kteří souhlas s uveřejněním svého jména ve veřejném seznamu dlužníků na internetových stránkách účastníka řízení nedali.

Výše pokuty, která byla uložena správním orgánem prvního stupně, zohledňuje počet klientů, jejichž osobní údaje byly účastníkem řízení na jeho stránkách neoprávněně zveřejněny i závažnost možného dopadu jednání účastníka řízení na soukromí a osobní život jeho klientů. Sankce byla uložena v dolní polovině zákonné sazby. Z předložených hospodářských výsledků účastníka řízení nevyplývá, že by sankce pro něj měla likvidační charakter, účastník řízení sice nevykazuje vysoký zisk, ale disponuje dostatečným majetkem a lze tedy uloženou sankci považovat za odpovídající jeho majetkovým poměrům. Současně odvolací orgán uvádí, že uložená pokuta musí mít pro účastníka řízení zatěžující charakter, tak, aby plnila svoji funkci. Vzhledem k okolnostem případu se odvolací orgán s výší uložené sankce i s jejím odůvodněním ztotožňuje. Odvolací orgán také konstatuje, že provedená změna výroku nemá vliv na závažnost správního deliktu a tedy ani na výši uložené pokuty.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl odvolací orgán tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 5. září 2014

otisk úředního razítka

RNDr. Igor Němec, v. r.
předseda

Za správnost vyhotovení:
Martina Junková